

ପାଟେଲ ଛାତ୍ର

ପାରିବେନା

ସୂଚନିକା ଚିନ୍ତାଧାରା

ସବୁ ବୟସର ଓ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକମାନଙ୍କ ଭିତରେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀର ବିକାଶ ସୂଚନିକାର ଲକ୍ଷ । ବିଚାର କରିବା, ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇବା, ଆତ୍ମସମୀକ୍ଷା ଆଦି ଏହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣର ପରିଚାୟକ । ପିଲାଦିନରୁ ଏଗୁଡ଼ିକର ବିକାଶ କରାଯାଇ ପାରିଲେ ଦେଶ ଓ ସମାଜର ଉନ୍ନତି ଆପେ ଆପେ ହୋଇପାରିବ । ତେଣୁ ପ୍ରଥମ ଅବସ୍ଥାରେ ସୂଚନିକାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକ ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ଏବଂ ପିଲାଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଶିକ୍ଷକ/ଅଭିଭାବକ/ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପାଇଁ କରାଯାଉଛି । ଏସବୁ ଦ୍ଵାରା କ୍ରମେ ଛୁଲ ଓ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିପାରିବ ବୋଲି ଆମର ଆଶା ।

ଏହି ଚିନ୍ତାଧାରାକୁ ବାସ୍ତବ ରୂପ ଦେବା ପାଇଁ ଆମର ବିଭିନ୍ନ ପରୀକ୍ଷା ଭିତରେ ରହିଛି ବିଜ୍ଞାନ କରଙ୍ଗ ପତ୍ରିକା ଓ ଅନ୍ୟ ବହି ପ୍ରକାଶନ, ଶିକ୍ଷକ କର୍ମାଗାଳୀ, ବିଜ୍ଞାନ ମେଳା, ବିଜ୍ଞାନ ଖେଳନା ବିତରଣ ଆଦି । ଆମର ମତେଲଗୁଡ଼ିକ ତାଲା ପଡ଼ି ରହୁଥିବା ଜିଛି ଜଟିଳ ଓ ଦାମିକା ଜିନିଷ ନୁହେଁ । ଏଗୁଡ଼ିକ ସହଜରେ ଓ ଶକ୍ତରେ ହୋଇପାରୁଥିବା ଜିନିଷ ଯାହାକୁ କେହି ହାତରେ ନେବାକୁ ଡରିବେନାହିଁ । ବିଜ୍ଞାନର ଯେକୌଣସି ତଥ୍ୟକୁ ବୁଝିଆଇ ପାରୁଥିବା ଜିନିଷଟିଏ ଆମ ପାଇଁ ପାଠ୍ୟୋପକରଣ ନୁହେଁ - ଏହା ଏକ ଖେଳନା । ନିଜ ହାତେ ଗଢ଼ିବା-ଖେଳି ଖେଳି ଶିଖିବା - ଭଲ ଭାବେ ବୁଝିବା ହେଉଛି ଆମର ଜୀବନ ଦର୍ଶନ ।

ପାଦେ ଛନ୍ଦେ ପାରିବେଶ

ମାନସୀ ଗୋସ୍ୱାମୀ

ସୃଜନିକା

ଜାଗମା, ଖଣ୍ଡଗିରି

ଭୁବନେଶ୍ୱର ୭୫୧୦୩୦

ଦୂରଭାଷ: ୨୩୫୦୬୬୪

ପଦେ ଛନ୍ଦେ ପରିବେଶ

ରଚନା

ଡକ୍ଟର ଶ୍ରୀମତୀ ମାନସୀ ଗୋସ୍ୱାମୀ

ସମ୍ପାଦନା, ଉପସ୍ଥାପନା ଓ ପ୍ରକାଶନ

ସୂଜନିକା

ଜାଗମରା, ଡାକ: ଖଣ୍ଡଗିରି

ଭୁବନେଶ୍ୱର ୭୫୧ ୦୩୦

ମୁଦ୍ରଣ

ଶୋଭନ

୧୦୬ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ବିହାର

ଭୁବନେଶ୍ୱର ୭୫୧୦୧୩

ଫୋନ୍ - ୨୫୪୩୪୨୫

ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ: ମେ ୨୦୦୪

ମୂଲ୍ୟ: ଟ ୧୫.୦୦ (ପନ୍ଦର ଟଙ୍କା)

Pade Chhande Paribesa

(Environment Rhymes)

Composition:

Dr. Mrs. Manasi Goswami

Editing, Presentation & Publication:

SRUJANIKA

Jagamara, P.O. Khandagiri

Bhubaneswar 751 030

Printing

SHOVAN

106 Acharya Bihar,

Bhubaneswar 751013

Tel: 2543425

First Edition: May 2004

Price: Rs.15.00 (Fifteen Rupees)

ଆମ ଆଶା

ମଣିଷ ତା'ର ସବୁ ପ୍ରକାରର କାମ ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବା ପରୋକ୍ଷ ପ୍ରେରଣା ଓ ସହାୟତା ପାଇଥାଏ ପ୍ରକୃତି ଠାରୁ । ସାଧାରଣ ଭାବରେ ବଞ୍ଚିବାର ନ୍ୟୁନତମ ଚାହିଦା - ଖାଦ୍ୟ, ବସ୍ତ୍ର ଓ ଆବାସ - ପାଇଁ ସେ ପ୍ରକୃତି ଉପରେ ହିଁ ନିର୍ଭର କରେ । ତା'ର ଜୀବନକୁ ଉନ୍ନତ କରୁଥିବା ବିଭିନ୍ନ କାରିଗରୀ କୌଶଳର ଧାରଣା ଓ ସେସବୁର ସଫଳ ପ୍ରୟୋଗ ପାଇଁ ପ୍ରେରଣା ମଧ୍ୟ ସେ ପାଇଛି ସେହି ପ୍ରକୃତି ଠାରୁ । ଆକାଶରେ ଉଡ଼ିବା, ସମୁଦ୍ର ତଳେ ବୁଡ଼ିବା ବା କେତେ କେତେ ଶକ୍ତ ଆକୃତି ଗଢ଼ିବା - ସେ ସବୁର ଜ୍ଞାନ ପାଇଁ ମଣିଷ ପ୍ରକୃତି ପାଖରେ ହିଁ ରଣୀ । ଆହୁରି ବଡ଼ କଥା ହେଉଛି, ନିଜର ସବୁ କଳ୍ପନା-ପରିଯୋଜନାକୁ ବାସ୍ତବ ରୂପ ଦେବା ପାଇଁ ସବୁ ପ୍ରକାରର ସମ୍ଭବ ମଧ୍ୟ ମଣିଷ ପାଇଛି ପ୍ରକୃତିର ଅନନ୍ୟ ଗନ୍ତାଘରରୁ ।

କିନ୍ତୁ ଏତିକିରେ କଥା ସରିନାହିଁ । ମଣିଷ ଜୀବନକୁ ସରସ ସୁନ୍ଦର କରୁଥିବା ସୂକ୍ଷ୍ମ ଲଳିତ ମାନସିକ ସୃଜନ ସବୁ ପାଇଁ ପ୍ରକୃତି ତାକୁ କେବଳ ପ୍ରେରଣା ଦେଉ ନାହିଁ, ଏକ ଉପାଦେୟ ପରିବେଶ ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଆସିଛି । ଆଉ ମଣିଷ ମଧ୍ୟ ସେଥିପାଇଁ ପ୍ରକୃତି ପାଖରେ ଚିରକୃତଜ୍ଞ ରହିଛି ଏବଂ ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି ତା'ର ଛନ୍ଦରେ କାବ୍ୟରେ ସେହି କୃତଜ୍ଞତାର ଛାପ ଫୁଟି ଉଠିଛି ।

ପଦେ ଛନ୍ଦେ ପରିବେଶ, ସୃଜନିକା

ଏବେ କିନ୍ତୁ ପରିସ୍ଥିତି ବଦଳି ଯାଇଛି । ସମୟ ସହିତ ମଣିଷ ଜୀବନରେ ଅନେକ 'ଉନ୍ନତି' ଆସିଛି । କିନ୍ତୁ ସେ ପ୍ରକୃତି ଠାରୁ ଦୂରେଇ ଚାଲିଛି, ପ୍ରକୃତି ପ୍ରତି ତା'ର ଆଦର ଦରଦ ମରି ଯାଇଛି । ଫଳରେ ସେ ଅବହେଳିତ ଲୁଚିତ ପ୍ରକୃତି ଆଜି ରୁଗ୍‌ଣ ହୋଇପଡ଼ିଛି । ମଣିଷ ଜୀବନକୁ ବାଟ କଢ଼ାଉଥିବା କାଳିର ପ୍ରକୃତି ଆଜି ନିଜର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ମଣିଷକୁ ଚାହୁଁଛି ।

ଖୁସୀର କଥା, ସବୁ ମଣିଷ ପ୍ରକୃତିକୁ ଭୁଲି ନାହାନ୍ତି, ସମସ୍ତେ ପ୍ରକୃତିହତା ସାଜି ନାହାନ୍ତି । ଅଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟାର ହେଲେ ବି ସେହି ପ୍ରକୃତିପ୍ରେମୀ ମଣିଷ ଦଳ ପ୍ରକୃତିକୁ ସରସ ସୁନ୍ଦର କରି ରଖିବାକୁ ବାଟ ଖୋଜୁଛନ୍ତି । ସେହି କାମରେ ହାତ ମିଳାଇବାକୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଡାକ ଦେଉଛନ୍ତି । ପ୍ରକୃତି ଚିନ୍ତାରେ ବୁଡ଼ି ରହିଥିବା ତାଙ୍କ ମନରେ ସୁଖଦୁଃଖର ଗୁଞ୍ଜନ ଉଠିଚାଲିଛି । ପ୍ରକୃତିର ଦୁଃଖରେ କେବେ ସେ ବିଚଳିତ, ପ୍ରକୃତିର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଆହ୍ୱାନରେ କେବେ ସେ ଆଲୋଡ଼ିତ ।

ସେହି ସବୁ ଗୁଞ୍ଜନରୁ ଜିଛି ଏହି ପୁଷ୍ପିକାର ବିଷୟ । ଅନ୍ୟଙ୍କ ମନରେ ପ୍ରକୃତି ପ୍ରତି ଦରଦ ଆଣିବା ଏବଂ ପ୍ରକୃତିର ଯତ୍ନ ନେବା ପାଇଁ ଉତ୍ସାହ ଭରିବାର ଆଶା ନେଇ ଏହା ପାଠକ ପାଠିକାଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚୁଛି । ତାହାକୁ ନିରାଶ ନକରିବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ ।

ସୁଜନିକା କର୍ମାପଳ

ପ୍ରକୃତି ଶୋଭାରେ ନିହିତ ଆମର
ଜୀବନର ହସଖୁସି,
ତା'ର ସଂରକ୍ଷଣ ପବିତ୍ର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ
ନ ଲାଗୁ ସେଥିରେ ମସି ।

ସବୁଜ ପ୍ରକୃତି ଅଟେ ମା' ପରି
ରଖ ତା'ରେ ସୁଶୋଭିତ,
ଥରେ ହରାଇଲେ ପାଇବନି ତା'ର
ଶ୍ୟାମଳ ଛାଇ ପଶତ ।

ସାତାୟତ ପାଇଁ ସାଇକେଲଟିଏ
ଆଦରି ଥିଲେଟି ଜାଣ,
ଖରଚ କମାଏ, ଦୁଷଣ ଦୁରାଏ,
ସୁସ୍ଥ ରଖେ ମନ ପ୍ରାଣ ।

ଗଛ କାଟିନେଲେ ମିଳିଯାଏ ସିନା
କିଛି ଦିନର ଭାଲେଣି,
ଗଛର ବିନାଶ ତାକି ଆଣେ କିନ୍ତୁ
ଜୀବନ ସାରା ଭାଲେଣି ।

କୁଳୁ କୁଳୁ କରି
କହେ ନଦୀଜଳ,
“ହେ ମାନବ
ମୋତେ ରଖ ତୁ ନିର୍ମଳ!”

ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷିତ ଧୂଆଁ ସହରେ ଛାଇଛି
ନଦୀରେ ତ ନାହିଁ ପାଣି
ଅଛି କି ଆମର ଲୋତକ ସଧେଷୁ
ଧୋଇବାକୁ ଏହି ଗୁମ୍ଫା ।

ପୁରୁଷଣ ଅଟେ ଘାତକ,
ଜଙ୍ଗଲ ଆମର ରକ୍ଷକ,
ବାଦଲ ଆମର ଜୀବନ,
ସବୁଜିମା ସୁଖ ସପନ ।

ଜଙ୍ଗଲ ପୋଷଣ ପାଇଁ
ଦିଅ ଏବେ ଧ୍ୟାନ,
ପରିବେଶ ଲାଗି ଏହା
ଅତୀବ ମହାନ ।

ପଲିଥିନ୍ ଥଳି ଏଣେ ତେଣେ ଫିଙ୍ଗି
ନ କର ମାଟିକୁ ପଞ୍ଜୁ
ମାଟିରେ ନ ମିଶି ବିଷାକ୍ତ କରେ ତା
ପ୍ରଦୂଷଣ ଝରେ ଅଞ୍ଜୁ ।

ପକ୍ଷୀ ଉଡୁଥାଏ ନୀଳ ଆକାଶରେ,
ଜଳଜ ଜୀବନ ବଢ଼େ ନୀଳ ନୀରେ,
ସ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିଚରଇ ସବୁଜ ପ୍ରାନ୍ତରେ
ନୀଳ ସବୁଜର ପ୍ରକୃତି ଜୋରରେ ।

→ ପୂର୍ବ ପୃଷ୍ଠା

ଗାଢ଼ ଗାଢ଼ କହେ
ମେ ପ୍ରକୃତି ଧାରେ
“ମୋ ଯୋଗଣ ଗରା
ତୁମରି ସ୍ନେହରେ” ।

ଅକାତରେ ଫଳ
ଦାନ କରେ ଗଛ,
ତ୍ୟାଗର ପ୍ରତୀକ ତା' ହୃଦୟ ସୁଛ ।
କାଠଗଢ଼ା ଦିଅଁ
ପିଛେ ତା'ର ପାଟ,
ବିଭୁବିମାନରେ ଲାଗେ ତା'ର କାଠ ।

• • • ପର ପୃଷ୍ଠାରେ =>

→ ପୂର୍ବ ପୃଷ୍ଠାରୁ . . .

ଜୁଲି କାଠ ହୋଇ କରେ ଶବଦାହ,
ଗଛ ଦେହେ ମିଶି ଜଳେ ନରଦେହ ।
ଏପରି ସାଧାକୁ ଚିହ୍ନ ହେ ମଣିଷ,
ବନ-ବନସ୍ତୁତି ମ କର ବିନାଶ ।

‘ଜୀବେ ଅନୁକମ୍ପା’ ହେଉ ମାନବର
ଜୀବନର ପରିଭାଷ
ସମ୍ବୁଳିତ ଏକ ପରିବେଶ ଅଟେ
ପ୍ରକୃତିର ଅଭିଳାଷ ।

ଏ ଜୀବ ଜଗତେ ସଭିଙ୍କର ଅଛି
ବଞ୍ଚିବାର ଅଧିକାର,
ତେଣୁ ହେ ମାନବ ହୁଅନାହିଁ ତୁମେ
ସଂହାରର ହତିଆର ।

ପୃଥିବୀ ମାଟିରେ ଐଶ୍ବର୍ଯ୍ୟ ବିଭବେ
ଶେଲେ ଚିର ସବୁଜିମା,
ସାଗର କେଉଁର ତାଳେ ଆକାଶରେ
ଦୋଳେ ନୀଳ ସାମିଆନା ।
ବନ ବନାନୀର ପୋଷଣରେ ବକେ
ବିଚିତ୍ର ଜୀବ ଜଗତ,
ଶୀତଳ ଜଳରେ ଆନନ୍ଦେ ଶେଳନ୍ତି
ଜଳଜନ୍ତୁ ଓ ଭଉଁସ ।

*** ପର ପୃଷ୍ଠାରେ →

⇒ ପୂର୍ବ ପୃଷ୍ଠାର . . .

ପୂଜୁତି ବାଢ଼ିଛି ମଣିଷ ପାଇଁକି
ସୁନ୍ଦର ଏ ଉପହାର.
ହେଲେ ସେ ମଣିଷ ଲୋଭେ
ପାଲଟିଛି ସର୍ବଗ୍ରାସୀ ସ୍ୱାର୍ଥପର ।

ଜଳର ଗହଳେ ଯେହ୍ନେ ସୃଷ୍ଟି
ହୁଅଇ ନାଶ,
ଆଲୋକ ଗହଳେ ବହୁ ଜୀବ
ହରାନ୍ତି ବାସ ।

ତାଙ୍କବାଜି ଯନ୍ତ୍ରଟିର ଅପବ୍ୟବହାର
ଶବ୍ଦ ପ୍ରଦୂଷଣର ତା ହୁଅଇ ଆଧାର ।
ନୀରବତା ମନେ ଆଣି ଭରିଦିଏ ଶାନ୍ତି,
ଅଯଥା ଶବ୍ଦ ସୃଷ୍ଟି କରଇ ବିଭ୍ରାନ୍ତି ।

କଳ କାରଖାନା,
ସାନବାହାନର
ପ୍ରତ୍ନତ୍ତ୍ୱିତ ଧୁମରାଶି,
କେତେ ଯେ ରୋଗର ଆତଙ୍କ
ଖେଳାଏ ପାଲଟେ ଧୁଂସର ମସ୍ତି ।

ନିର୍ମଳ ବାଆ ପାଣି ଆମେ
ଆଜି ସଞ୍ଚିଲେ,
ସୁସ୍ଥ ସବଳ ହେବେ କାଲି
ଆମରି ପିଲେ ।

‘ଭଉପ ବଢ଼ିଛି’ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ
ଚନ୍ଦ୍ର ଯାଉଛି ଆଜି,
ସେହୋଲ ତିଜେଲ
ଜାଳ ନାହିଁ ଆଉ,
କାଟ ନାହିଁ ବୃକ୍ଷରାଜି ।

କିଛି ସିଗାରେଟ
ନୁହେଁ ଜାଣିଥାଅ
ଖାଲି ସାଧାରଣ ନିଶା.
ଟାଣେ ତ ପଇସା,
ବେହୁକୁ ବି କରେ
କର୍ଜଟ ରୋଗର ବସା ।

ଜଙ୍ଗଲ କାଟି ସଫାକରି ଆମେ
ସହର ଗଢୁଛେ ନିତି,
ବାୟାବଙ୍କ ପାଇଁ ରଖିଯିବା କ'ଣ
ମରୁ ପ୍ରାନ୍ତରର ଭୀତି ।

ପୂଜୁଛି ତ ସମାଜ -
ଏକେ ଅପରର ସାଥୀ,
ପରିବେଶ ସଂରକ୍ଷଣେ ଆସେ
ଦୁହିଁଙ୍କ ପ୍ରଗତି ।

ବହୁ କାଗଜର ଅପଚୟ କେବେ
କର ନାହିଁ ତୁମ୍ଭେ ବନ୍ଧୁ.

ଜଙ୍ଗଲ ରକ୍ଷାର ବାବୁ ଏକ ତାହା
କହେ ପ୍ରଶିକ୍ଷାର ପିତୃ ।

ଅଯଥା ଆଲୋକ ଚକ୍ଷୁପାତା ଦିଏ

ବିନାଶେ ଅମୂଲ୍ୟ ଅଙ୍ଗ ।

ବିଭୁଳି ଶକ୍ତିର ଅପରାଧ ସତ୍ତ୍ୱେ

ମାରଜ କୀଟପତଙ୍ଗ ।

“ଘୋର ବନ୍ଦେ ଏକାକିନୀ ବୁଲୁଥିଲା ମୃଗୁଣୀ . . .”

ଆଇଙ୍କଠୁ ଏହିପରି ଶୁଣିଥିଲେ କାହାଣୀ ।

ଆମ ନାତି ନାତୁଣୀଙ୍କୁ କି ବା ଗପ କହିବା,

ନାହିଁ ଆଉ ଘୋର ବନ୍ଦ; ମୃଗ, ସିଂହ କାହିଁବା ?

କେତେ ବନ୍ୟଜନ୍ତୁ ଏବେ ହୋଇଲେଣି ବିଲୁପ୍ତ,

ବାଘ, ସିଂହ, କଇଁଛ ବି ହେବେ ଦିନେ ସମାପ୍ତ ।

. . . ପର ପୃଷ୍ଠାରେ →

⇒ ପୂର୍ବ ପୃଷ୍ଠାରୁ . . .

ଆମ ଲୋଭ ପାଇଁ ଯଦି
ଜୀବ ହେବେ ନିଃଶେଷ,
ଇତିହାସ ଶମିବନି ମନେରଖ ମଣିଷ ।
ହିଂସ୍ରା ଲୋଭ ଛଡ଼ା କ'ଣ
ନାହିଁ କିଛି ବିକଳ ?
ବନ୍ୟଜନ୍ତୁ ସଂରକ୍ଷଣେ କର ଆଜି ସଙ୍କଳ୍ପ ।

କାଠ ବାଉଁଶର ଆସବାବ ପତ୍ର,
 ଘର, ସରଞ୍ଜାମ, କାଳେଣି ତ ବସ୍ତ୍ର,
 ଏ ସବୁ ପାଇଁ ତ ବୃକ୍ଷ ପୁରୋଜନ,
 ଲୋପ ଯେ ପାଇଲା ବନ ଭପବନ ।
 ଧୀରେ ଧୀରେ ଗଛ ସରିଲାଣି ଆଜି,
 କାନ୍ଦୁଛି ଧରଣୀ ବିଧବା ଯେ ସାଜି ।

... ପର ପୃଷ୍ଠାରେ ➔

ଜାପଥ ନିଅ ହେ ଅନୁତାପ ନାରେ
କାନ୍ଦ ଉପଯୋଗ କମାଇବା ଧାରେ
ଲୋକସଂଖ୍ୟା ସବୁ ତାଳ ଦେଇ ଆମେ,
ଲଗାଇବା ଗଛ ପ୍ରତି ଲୋକ ନାମେ ।

ସବୁଜ ଗଛଲତା
ବିନାଶୁଛେ ଆମେ,
ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ଗଛ ଫୁଲ
କିଣୁ ଚଢ଼ା ଦାମେ ।
ବୁଝିତ ହୁଏନି କି ଯେ ମଣିଷ ଚରିତ୍ର,
ଅସଲି ବଦଳେ ଭରେ ନକଲି ସର୍ବତ୍ର ।

• • • ପର ପୃଷ୍ଠାରେ ⇒

⇒ ପୂର୍ବ ପୃଷ୍ଠାରୁ . . .

ପୁସ୍ତକ୍ତିବିଦ୍ୟା କେବେ
ପାରିବ କି ଗଢ଼ି,
ସୁଗନ୍ଧ ସୁବାସ ଭରା
ଗୋଲାପର କଢ଼ି ?

ଫୁଲଟିଏ ଶାଲବା ଯେ
କେତେ ମଜା ଭଲ,
ଭାରିଛ କି ଗଛଟିକୁ
କିଏ ପୋତିଥିଲା ?

... ପଢ଼ି ଶୁଣିଲେ →

⇒ ପୂର୍ବ ସୂଚନା . . .

ଅନ୍ୟ କେହି ପୋତିଥିବା
ଗଛଟିର ଫଳ,
ଖାଇସାରି ଗଛଟିଏ
ଲଗାଥ ଚିକଳ ।

ନିରାଶ୍ରୟ ଶାବ୍ୟ ଦିଏ
ସୁଦୀର୍ଘ ଆୟୁଷ,
ଦିଂସା, ଦୃଷ, କ୍ରୋଧ ମୁକ୍ତ
ପବିତ୍ର ମଣିଷ ।

ଆଶପାଶ ଆବର୍ଜନା
ସଂସାରକୁ ଦିନେ,
ସଂସାରକୁ ପରିବେଶ
ସୁସ୍ଥ ରଖ ଜନେ ।

ଚିତ୍ତ, ରେଡ଼ିଓ ଆଦିର ଶବ୍ଦ
କର ନିଷ୍ପ୍ରଭା,
ତଳ ପ୍ରତିବେଶୀ ସହ ଭଲ
ସମ୍ପର୍କ ରଖିଣ ।

• • • ପର ପୃଷ୍ଠାରେ ⇒

⇒ ପୂର୍ବ ସୂଚନା

ଶୁଦ୍ଧିକର ହୋଇଥାଏ
ମାତ୍ରାଧିକ ଶବ୍ଦ,
ରୋଗୀ, ବୃଦ୍ଧ, ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ
କଥାଟିକେ ଭାବ !

ସତ୍ତାହକୁ ଧରେ ଯାନବାହନକୁ
ବିଶ୍ରାମ ଦିଅ ମଣିଷ,
ବାୟୁ ପ୍ରଦୂଷଣ କମାଅ ତ ରଖ
ପରିଶ୍ରମର ଅଭ୍ୟାସ ।

ଘରେ ଘରେ ଗାଡ଼ି ଚାଲେ
ଜୀବାଶ୍ମ ଇନ୍ଦ୍ରେ
ସୁଦୃଷଣ, ବୁଦ୍ଧିଚଣା
ନହେବ କେସନେ ?

ଗାଁ ପରିମଳ ପାଇଁ
ଦିଅ ଏବେ ଧ୍ୟାନ,
ଶୌଚାଳୟ ବସାଇବା
ଆଜିର ଆହ୍ୱାନ ।

ଗଛଲତାର ଶିଷ୍ୟ
ପ୍ରତି ରଖ ଧ୍ୟାନ,
ରତ୍ନ ମଣି ସେ ବଇଦେ
ଦିଅ ହେ ସମ୍ମାନ ।

କଳକାରଖାନା ଦୂଷିତ ବର୍ଜ୍ୟକୁ
ତ୍ରିଶାଧରି ନଦୀ କଳେ,
ଜଳ ପ୍ରଦୂଷଣ ଦୂର କରିହେବ
ବିଜ୍ଞାନର କଉଶଳେ ।

ଗଛଟିଏ ସିନା ପୋତିଥିଲେ ଆଜି
କାଟିବ ଚାହିଁଲେ କାଲି,
କିଛି ନ ଲଗାଇ କାଟି ଚାଲିଥିଲେ
କାନ୍ଦିବାକୁ ହେବ ଖାଲି ।

ପ୍ରକୃତିକୁ ଭଲପାଅ
ଜାଳି ସ୍ନେହ ମମତା,
ମା' ହୃଦେ ପିଲା ପାଇଁ
ଭରେ ଯେହ୍ନେ ବିଧାତା ।

... ପର ପୃଷ୍ଠାରେ →

→ ପୂର୍ବ ପୃଷ୍ଠାକୁ

ଗଛଲତା ପ୍ରଭୃତିରୁ
ଆମ ପ୍ରୀତି ବଢ଼େ,
ଆରାକୁ ସରଗ କରି
କୃଷିଆ'ନ୍ତି ପଢ଼େ ।

ପରିବେଶ ପାଇଁ ଖାଲି
ଭାଲି ହେଲେ କି ହେବ ?
ପ୍ରତିକାର କଲେ ଯାଇ
ସେ ପ୍ରକୃତି ହସିବ ।

ସବୁଜ ବନାନୀ,
ନିର୍ମଳ ପବନ,
ଦୁର୍ଲଭ ତା ବିନା
ମାନବ ଜୀବନ ।

> ପୂର୍ବ ପୃଷ୍ଠାରୁ . . .

ଗଛଲତା ପଶୁପକ୍ଷୀ
ଆମ ପ୍ରୀତି ବନ୍ଧନେ,
ଧାରାକୁ ସରଗ କରି
ରଖିଥା'ନ୍ତି ଯତନେ ।

‘ଗ୍ରୀନ୍ ହାଉସ୍’ ପ୍ରଭାବରେ
ଧରା ଆଜି ଗରମ,
ବାଷ୍ପଛଣା ଜଙ୍ଗଲର
ପ୍ରୟୋଜନ ଚରମ ।

ବାଣ ଫୁଟାଇଲେ
ତାହାର ଧୂଆଁରେ
ଦୂଷିତ ହୁଅଇ ବାୟୁ,
ସେ ବାୟୁ ସେବନେ କମି କମି
ଯାଏ ପ୍ରାଣୀ ଭଞ୍ଜିଦଙ୍କୁ ଥାୟୁ ।

ପାଦଚଲା ବାଟ ପାଇଁ
ଲୋଡ଼ା କିମ୍ବା ବାହନ ?
ଦେହକୁ ସଞ୍ଚନ ରଖ
ଆହେ ସୁଧୀ ସୁଜନ ।

ପାଦେ ଚାଲି କିଛି ବାଟ ଯାଇପାର ଯଦି,
ଯାନବାହନ ଅଭ୍ୟାସ ତେଜ ନିତି ନିତି ।

• • • ପର ପୃଷ୍ଠାରେ ⇒

⇒ ପୂର୍ବ ପୃଷ୍ଠାରୁ . . .

ପାଦତଳା ଶରୀରକୁ
କରେ ଯେ ବଳିଷ୍ଠ,
ମନେ ଭରେ ଶାନ୍ତି
ସ୍ଫୁର୍ତ୍ତି ରଖଇ କର୍ମ ।

ଓଜୋନ୍ ବାଷ୍ପର ବହଳ ବଳୟ
ଘେରିଥିଲା ବିନେ ଧରାକୁ,
ଅତି ବାଇଗଣୀ ରଶ୍ମିର ଦାଉରୁ
ବଞ୍ଚାଉଥିଲା ତା ଜୀବଙ୍କୁ ।

• • • ପର ପୃଷ୍ଠାରେ →

⇒ ପୂର୍ବ ପୃଷ୍ଠାକୁ . . .

ସ୍ବିଏପ୍ଟ୍ସି ଭଳି ବାଷ୍ପ ଯେ କିଛି, ଡଜୋନ୍
ଛତାକୁ ପତଳା କରିଛି..

ଶୀତଳକ ଯନ୍ତ୍ରେ ଏହି ବାଷ୍ପ ଥାଇ ଆରାମ
ଦିଅଇ ଡଜୋନ୍ ହରଇ ।

ଜଗିରଶି ତା'ରେ କର ବ୍ୟବହାର, ତେବେ
ବା ଡିଷ୍ଟିବ ଜୀବ ଜଗତର.

ନଚେତ ବିଲୀନ ହେବ ଏ ସଂସାର, ଫଳ
ହେବ ତାହା ଆପଣା କର୍ମର ।

ପୁରୁଷଣ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆସ ଆମେ ଲଢ଼ିବା,
ସ୍ନେହ ମମତାର ବଳେ ସବୁଜିମା ଭରିବା ।

ଅନ୍ୟ ଗୁଡ଼େ ଏଠା ପରି

ଜଳ, ବାୟୁ ନାହିଁତ,

ନାହିଁ ବି ଜୀବନ ସତ୍ତା, ଜୀବଜନ୍ତୁ ଜଗତ ।

• • • ପର ପୃଷ୍ଠାରେ ⇒

⇒ ପୂର୍ବ ପୃଷ୍ଠାରୁ . . .

କେତେ ସୌଭାଗ୍ୟରେ ଆମେ

ପାଇଛେ ଏ ଗୃହକୁ .

ମା' ପରି ଶ୍ରଦ୍ଧାକର ଏଇ ମାଟି ମୁଠାକୁ ।

ଏ ଗୃହର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଜୀବ ମାନବ ଓ ମାନବୀ,

ପାରିବା କି ଗଢ଼ି ଆମେ ଆଉ ଏକ ପୃଥିବୀ ?

ପଥର ଓ ଗଛ କାଟି ପାହାଡ଼ର ବେହୁ,
ଶ୍ରୀହୀନ କଲଣି ଦେଖ ମାଟି କାନ୍ଦେ ଲହୁ ।
ବରଷା ହେବ କେମନ୍ତେ ଭାବି ଦେଖ ଥରେ,
ନଦୀ, ନାଳ କିପରି ବା ଭରିବ ଯେ ନୀରେ ?

ନଦୀ, ନାଳ, ପୋଖରୀରେ ପଶୁଙ୍କର ଶବ,
ପକାଅନ୍ନ ଶୁଣ ଭାଇ ଜଳ ଯେ ଦୁର୍ଲଭ ।
ଗଳିତ ଶବ କରେ ଘୋର ଜଳ ପ୍ରଦୂଷଣ,
ନିର୍ମଳ ଜଳ ପରା ଆମ ଅତି ପ୍ରୟୋଜନ ।

ପଶୁ ଚମ୍ର, ଶିଳା ଆଉ
ଦାନ୍ତର ଦରବ
ଜୀବଙ୍କ ଦେହୁ ଜାତ ।
ଏସବୁ କିଣିଲେ ଜୀବ ହୃତ ହେବେ,
ବର୍ଜନ ହେବା ଭାବିତ ।

ସୂଚନିକାର କିଛି ପ୍ରକାଶନ

କାଗଜକୁ ନେଇ କିଛି କାମ

୧. କାଗଜ ଭଙ୍ଗାର ମଜା, ୨. କାଗଜରୁ ଆକୃତି, ୩. କାଗଜ ଭଙ୍ଗାରୁ ଜ୍ୟାମିତି, ୪. କାଗଜର ଖେଳ
ହାତକାମରେ ବିଜ୍ଞାନର ମଜା ପାଇଁ

୫. ବିଜ୍ଞାନ ପରଖ, ୬. ପ୍ରକୃତି ପରଖ, ୭. ହାତ ତିଆରି ଖେଳନା ୮. ଖେଳି ଖେଳି ଶିଖିବା
ପୃଷ୍ଠନିର୍ମାଣର ବିକାଶରେ ସହାୟକ

୯. ପତ୍ରରୁ ଚିତ୍ର, ୧୦-ଚିତ୍ରପାଞ୍ଚାବରେ ଚିତ୍ତିଆଖାନା, ୧୧. ପତ୍ରରେ ଆଙ୍କିବା ଗଛଲତା

ଏବଂ ଆହୁରି ଅନେକ

ବିଜ୍ଞାନ ତରଙ୍ଗ

ବିଜ୍ଞାନର ଚିନ୍ତନ, ଧାରା ଓ ଅନୁବୃତ୍ତି ଉପରେ ଶୁଭୁତ ଦେଉଥିବା ଏହି ପତ୍ରିକା ସ୍କୁଲ/କଲେଜ ପିଲା
ତଥା ଶିକ୍ଷକ/ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ େକ ସାଧନ ସାମଗ୍ରୀ । ଶିକ୍ଷା, ବିଜ୍ଞାନ ଓ ବିକାଶ ବିଷୟରେ
ଏକ ବିଶେଷ ପଠନ ସାମଗ୍ରୀ ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ଏହା ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଯୋଗୀ ।

ବର୍ଷକୁ ଛଅଖଣ୍ଡ ପତ୍ରିକା ଓ ଚିନିଖଣ୍ଡ ବହି ପାଇଁ ମୋଟ ଦେୟ

ସାଧାରଣ ଗ୍ରାହକ ୯୭୫-୦୦ ସହଯୋଗୀ/ଅନୁଷ୍ଠାନ ୯୧୦୦-୦୦

ଆକାସନ ସହଯୋଗୀ ୯୧୦୦୦.୦୦

ପଦେ ଛନ୍ଦେ ପରିବେଶ

ପରିବେଶ ବିଷୟରେ ଆଜି ଅନେକ ପ୍ରକାରର ଚିନ୍ତା ଓ ଆଶଙ୍କା ଆସୁଛି । କିଏ ଚାହୁଁଛି ତା'ଠାରୁ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ସମ୍ବଳ ଲୁଟିନେବ, ସବୁ ଅଳିଆ ଆବର୍ଜନା ତା'ର କୋଳରେ ଭାଳିଦେବ । ଆଜିର ଲାଭର ସ୍ୱପ୍ନରେ ସେ ବୁଡ଼ିଛି । ଆଉ କିଏ ଦରଦୀ ମଣିଷ ଦେଖୁଛି ପ୍ରକୃତିର ଦୁଃଖ । ତା'ର ଡର ଆସୁଛି ଯେ ସେ ରୋଗଶା ପ୍ରକୃତି ନିଜକୁ ନିଜେ ଆଉ ସୁଧାରି ପାରିବ ନାହିଁ । ଏ ଅବସ୍ଥାରେ ସେ ପ୍ରକୃତିର ଦରକାର ଆଦର ସହ । ପ୍ରକୃତିର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ସେ ଦରଦୀ ମନର ତାଙ୍କକୁ ଗୀତିକା ରୂପରେ ସଜାଇ ଏହି ବହିଟି ରୂପ ନେଇଛି ।

ଡକ୍ଟର ଶ୍ରୀମତୀ ମାନସୀ ଗୋସ୍ୱାମୀ ଆକ୍ଷରିକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ (ଭୁବନେଶ୍ୱର)ରେ ଜଣେ ପଦାର୍ଥ ବିଜ୍ଞାନ ଅଧ୍ୟାପିକା ଭାବେ କାମ କରନ୍ତି । ଜନପ୍ରିୟ ବିଜ୍ଞାନ ଲେଖା, ଏବଂ ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରକଳ୍ପ ସୃଷ୍ଟି କରିବାରେ ତାଙ୍କର ବିଶେଷ ରୁଚି ରହିଛି ।

ମୂଲ୍ୟ: ଟ ୧୫.୦୦

ସୂଚନା ୨୦୦୪

ପଦେ ଛନ୍ଦେ ପରିବେଶ

ପରିବେଶ ବିଷୟରେ ଆଜି ଅନେକ ପ୍ରକାରର ଚିନ୍ତା ଓ ଆଶଙ୍କା ଆସୁଛି । କିଏ ଚାହୁଁଛି ତା'ଠାରୁ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ସମୃଦ୍ଧ ଲୁଚିନେବ, ସବୁ ଅଳିଆ ଆବର୍ଜନା ତା'ର ଜୋଳରେ ଭାଲିଦେବ । ଆଖିର ଲାଜର ସ୍ୱପ୍ନରେ ସେ ବୁଡ଼ିଛି । ଆଉ କିଏ ଦରଦୀ ମଣିଷ ଦେଖୁଛି ପ୍ରକୃତିର ଦୁଃଖ । ତା'ର ଡର ଆସୁଛି ଯେ ଯେ ରୋଗିଣୀ ପ୍ରକୃତି ନିଜକୁ ନିଜେ ଆଉ ସୁଧାରି ପାରିବ ନାହିଁ । ଏ ଅବସ୍ଥାରେ ସେ ପ୍ରକୃତିର ଦରକାର ଆଦର ସଦୃ । ପ୍ରକୃତିର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ସେ ଦରଦୀ ମନର ତାଳକୁ ଗୀତିକା ରୂପରେ ସଜାଇ ଏହି ବହିଟି ରୂପ ନେଇଛି ।

ଡକ୍ଟର ଶ୍ରୀମତୀ ମାନସୀ ଗୋସ୍ୱାମୀ ଆକ୍ଷତିକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ (ଭୁବନେଶ୍ୱର)ରେ ଜଣେ ପଦାର୍ଥ ବିଜ୍ଞାନ ଅଧ୍ୟାପିକା ଭାବେ କାମ କରନ୍ତି । ଜନପ୍ରିୟ ବିଜ୍ଞାନ ଲେଖା, ଏବଂ ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରକଳ୍ପ ସୃଷ୍ଟି କରିବାରେ ତାଙ୍କର ବିଶେଷ ରୁଚି ରହିଛି ।

ମୂଲ୍ୟ: ଟ ୧୫.୦୦

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ୨୦୦୪